

Ion COGAN

Cu piciorul... prin București

Am revenit, domniile voastre cu un aplomb deosebit, gata să purced la o nouă plimbare prin acest București imprezvizibil de la o stradă la alta și asta, doar pentru că discrepanțele între vechi, nou și nou...vechi(!) sunt evidente. Din Cișmigiul drag nouă, tuturor, purcedem la o nouă re-zăbovire pe meleagurile pe care ne-am purtat pașii cu nu multă vreme în urmă. Pomii (care or mai fi rămas întregi) sau peluzele de iarbă grasă (și alea care or mai fi) în plină și permanentă încercare de înverzire sunt...numai bune de călcat în picioare (...mai degrabă aș spune copite, pentru că la gradul de nesimțire a unora, „copite”-i cuvântul). Dacă aș vedea numai puzderie de copii pe aceste locuri pline de verdele crud și flori multicolore jucându-se în cel mai frumos mod de a se juca al vârstei, chiar dacă uneori, aceștia, bătând mingea își „zdrențuiesc” timpanele cu țipetele lor, nu m-aș supăra câtuși de puțin, dar...Eeeee, aici e aici! Putem da o raită prin împrejurimile locurilor pe care le-am străbătut și parcă, parcă le-am mai colinda o dată!...Dar aceleași locuri, deopotrivă, mă fac să zâmbesc dar să mă și strâmb, pentru că acum au ieșit la iveală ceea ce cu chiu cu vai neaua cu inocența ei acoperise vreme de ceva luni; ce contează că ne aflăm, totuși, lângă istorica Mânăstire (și Muzeul ei) „Antim” iar imediat, ceva mai încolo, bisericuța „Albă - Postăvari”? Lăturile aruncate direct în stradă de unul din locatarii viloiului din apropiere dau un aer „pitoresc” deloc de neglijat...Acum pe caniculă zăpezile iernii trebuie să ne mai „răcorească”! (măcar și numai în amintiri)...așa că, nu strică „un covor de hârtii” (asemănător zăpezii eterne) așternut între cele două monumente...asta așa, ca să nu ne pierdem! Lăsăm în stânga noastră bisericuța de care vorbeam și urcăm niște trepte placate cu...indiferența edililor (de ce nu ne mai miră?) și ne trezim – auziți, domniile voastre : NE TREZIM! – în fața celui mai...monument dintre monumente (de fapt, un picuț mai lateral). Presupun că ați ghicit. Hm, da,...sigur – „înlocuitorul” de mânăstire, de deal, de Arhive ale Statului – PALATUL PARLAMENTULUI. Cu un stil...fără stil, imensa clădire faraonică (a doua din lume ca mărime după „Pentagon”-ul american) adăpostește nu numai vorbăria aleșilor noștri (din păcate, uneori, interminabilă) ci, mai important, un lăcaș de cultură interesant, deschis pe la începutul verii anului 2004 – Muzeul Național de Artă Contemporană, care face casă bună cu Muzeul Costumelor populare aflat în

aceeași incintă. Deschiderea acestor muzee care mai împrăspătează locul cu autenticitatea de netăgăduit a exponatelor lor în dauna kitsch-ului subțire, insinuant (pe care-l simțim lăbărțat, de la un timp, aproape permanent lângă noi) a fost o inițiativă excepțională, mai ales că, organizându-se aici și expoziții cu lucrări pe teme variate ale unor creatori români și străini nu totdeauna consacrați, ne purificăm spiritul și organele de simț cu opere de înaltă ținută artistică, uitând pentru câțiva timp de stridențele de orice fel de afară... Facem o buclă pentru a ne apropia de Podul Izvor. (La circa o sută cincizeci de metri în aval de acest pod, înainte ca „inegalabila gândire genială a Conducătorului iubit” să facă ravagii printre construcțiile „Micului Paris”, exista Podul Mihai-Vodă – unii dintre dumneavoastră îl mai țin minte – (demolat și el, odată cu sistematizarea vadului Dâmboviței) care lega zona în care ne-am plimbat de zona oarecum centrală – pe lângă clădiri deosebite cum ar fi cea în care, astăzi, se află Direcția Generală a Poliției Române – doar de vreo trei luni – până atunci, Ministerul de Interne (sau renumit al Administrației și Internelor) mutat și el de la acea dată în locația originală, în speță, vechiul sediu al CC al PCR din perioada de până în 1989, decembrie). Aici, în perimetrul precis delimitat de cheiul stâng al Dâmboviței, strada Schitul Măgureanu, Bulevardul Elisabeta și Calea Victoriei, vom cantona puțin pentru că aceste locuri pline de farmec istoric și despre care cu altă ocazie am mai vorbit, nu pot fi trecute doar în revistă. Ne găsim pe locul Maidanului lui Duca și terenurilor peste care străzi ca Domnița Anastasia, Elie Radu, Ilfov, Lipsani, I.Brezoianu, Eforie au apărut urmând ca de o parte și alta a lor să se construiască, să se dărâme, iar să se construiască și iar să se dărâme și din nou să se construiască pentru ca în final noi, contemporanii, să găsim (sau nu) casele unde istoria e la ea acasă. Vorbeam mai sus de celebrul maidan pe care de abia arhitectul Petre Antonescu a ridicat clădirea de care, deja, am mai amintit recent – Ministerul Lucrărilor Publice – actuala Primărie Generală a Capitalei. Cum spuneam, pe acest loc, până la începutul secolului XX, se organiza un iarmaroc în toată regula, unde fumul fripturilor, al mititeilor și al pastramelor care sfârâiau îmbietor pe grătare se amesteca din belșug cu izurile diferitelor butoaie, care mai de care mai pântecoase, pline de licorile multicolore ale lui Bacchus – de la Băbeasca a neagră și plină de înțelepciune, la Feteasca albă și zglobie, de la Puterea ursului cea vârtoasă la in-

sinuoasa Tămâioasă; aveau succes și „tăriile” cu aromele lor de neconfundat de prune, corcodușe, zarzăre sau toate la un loc...Bâlciul nu-i bâlci de-adevărat dacă nu are distracții pe măsură : „datul în bărci”, „roata minune” sau „divanul fermecat”, „lanțurile”, „călușii”, tirul cu arma, „roata norocului”, toate laolaltă cu vestitele Panorame a lui Winter și Braun. Nici „oglinzile deformante” nu erau deloc disprețuite, aici lumea înghesuindu-se mai ceva ca la urs, cu toate că nici ursarii nu lipseau; braga, sugiucul, acadelele, covrigii, nugaua, limonada, zahărul kandel, susanul erau alte atracții, de astă dată mai...dulci căutate de copii dar și de cei mari apucați subit de nostalgia copilăriei. Hărmălaia generală nu continea nici seara, când mai abitur se auzea „îmbogățită” cu muzica scripcarilor de ocazie și cu...sudălmile birjarilor, la „concurență” cu mult mai elevatul Cișmigiul de vizavi. Ceva mai sus, strada Domnița Anastasia (de Moruzi) ne întâmpină cu clădirile ei, unele importante pentru istoria bucureșteană, altele, măcar doar și pentru faptul că păstrează un aer mai nostalgic al Capitalei interbelice, altele, chiar și numai că se înalță pe locul altora pe care cumplitul cutremur din martie 1977 le-a făcut una cu pământul. Un „remember” : anul 1843, toamna. În casa generalului Nicolae Mavros (cumnat cu domnitorii Ghica din 1822 – 1842) aflată pe actuala stradă Domnița Anastasia, colț cu strada (de azi) I. Brezoianu ia ființă Societatea Secretă „Frăție” (masonică) având lozinca „Dreptate, Frăție” și având ca fondatori pe Nicolae Bălcescu, Christian Tell și Ion Ghica... La două numere mai departe (nr.17) găsim o clădire monument istoric, construită pe la începutul secolului al XIX-lea de Dimitrie Popescu din Mahalaua Gorganului (aflată la o aruncătură de băț de acest loc). Moștenitorul lui, colonelul Alecu Popescu, pentru a-și onora unele datorii, vinde casa pentru 1231 de galbeni pictorului Gheorghe Tattarescu (1820 – 1894) la 25 mai 1855. Renovând-o în 1858, Tattarescu dă casei, care între timp i-a devenit și locuință și atelier, un aspect de vechi han, adăugându-i un cat cu geamlâc. În interiorul casei, pe lângă mobilier și covoare de epocă, tablouri cum sunt cele reprezentându-l pe Nicolae Bălcescu în 1851 la Paris sau „Nemesis”, sau „Renașterea României” se regăsesc cărți rare, Di-

Biserica Doamnei

ploma premiului I pe care Tattarescu îl câștigă la Vatican în urma unui concurs internațional (1848) la care pictorul participă. Adăugăm faptul că acest concurs este primul la care participă un român și, evident, prima dată când un român se impune astfel. Un loc aparte îl are un seif care adăpostea banii strânși pentru construirea Ateneului Român și la strângerea cărora pictorul a contribuit substanțial, fiind chiar casier al comitetului strănerii de fonduri, cu acest prilej lansându-se sloganul „Dați un leu pentru Ateneu!”. Casa, aparținând pictorului în anii 1855 – 1894, a fost donată Statului român de unul din urmașii artistului, Georgeta Wertheimer în anul 1953, Muzeul memorial „Gheorghe Tattarescu” înființându-se în 1951. De aici, de lângă clădire, avem o perspectivă spre Calea Victoriei prin strada Eforiei deschisă în anul 1936, odată cu construirea celor două blocuri din Calea Victoriei n.37, lipite de hotelul lui Herdan, numit mai târziu „Bulevard” aflat pe Bulevardul Elisabeta, colț cu Calea Victoriei. Suntem extrem de aproape de o ctitorie a Cantacuzinilor – Biserica Doamnei – din anul 1683, astăzi ascunsă printre blocuri (ca de altfel, multe lăcașuri de cult scăpate de urgia distrugerilor de după 1980). În prezent, monumentul se află în plin proces de restaurare. Iată cum spune începutul pisaniei aflată deasupra ușii de la intrare : „Această svântă și dumnezăiască beserică iaste zidită și înălțată denu temeliia ei până în săvârșitu de luminata Domăna Mariia a luminatului Domnu Io Șarban Cantacozino Băsărabu voevodu, domnu și oblăduitor Țării Rumânești...” Ne vom retrage, în curând, domniile voastre pentru binecuvântata odihnă, pentru ca într-un viitor foarte apropiat să plecăm într-o nouă trecere în revistă a tot ce pare mai interesant prin Bucureștiul nostru, cum am spus pe la început, extrem de imprezvizibil, dar poate de aceea încă foarte iubit de adevărații locuitori ai săi.